

**FELMÉRÉS A HITELEZÉSI VEZETŐK KÖRÉBEN,
A BANKOK HITELEZÉSI GYAKORLATÁNAK VIZSGÁLATÁRA**

**A 2005 második félévére vonatkozó felmérés összesített eredményének
ismertetése**

2006. március

Az elemzést készítette: Papp Mónika

Pénzügyi stabilitás

A bankok hitelezési gyakorlatának felmérésére 2006 elején hetedik alkalommal került sor, jelen elemzés ennek eredményeit összegzi. A kérdőív visszatekintő kérdései 2005 második félévére vonatkoznak, ezek esetében a bázisidőszakot 2005 első féléve jelenti, az előretekintő kérdések pedig 2006 első felére tartalmazzak előrejelzést az előző félév tendenciáihoz viszonyítva. A kérdőív két területre koncentrált: a háztartási, illetve a vállalati hitelezési szegmensekre. Az egyes részpiacok teljes hitelállományát és a kérdéseket megválaszoló bankok részesedését az 1. és a 2. melléklet tartalmazza, míg a kérdésekre adott válaszok részletes bemutatása a 3. és a 4. mellékletben található. Az 5. melléklet a pénzügyi vállalkozások fogyasztási hitelezési tevékenységének jellemzőit taglalja.

Az eredmények felvázolásánál mindkét fő hitelezési szegmensben követjük a rájuk vonatkozó kérdőívek szerkezetét. *A változások, folyamatok okainak vizsgálatánál a banki vezetők válaszait ismertetjük és nem a saját szakértői véleményünket. Azt igyekszünk feltárni, hogy a megkérdezettek hogyan látják, értékelik a piaci folyamatokat, illetve a vezetők és a tulajdonosok helyzetértékelése alapján a bankok hogyan alakítják stratégiájukat és azon belül hitelezési politikájukat.* Az egyedi, mikro-szintű válaszok aggregálásával kívánjuk bemutatni a piac irányát, trendjeit.

A változás jelzésére a válaszadók százalékában kifejezett ún. *nettó változás mutatót* használjuk. Ezt úgy kapjuk, hogy a változást (szigorodást / növekedést / erősödést) jelzők számából levonjuk az ellenkező előjelű változást (enyhítést / csökkenést / gyengülést) jelzők számát, és ezt elosztjuk az összes válaszadó számával (a válaszok súlyozatlanul szerepelnek).

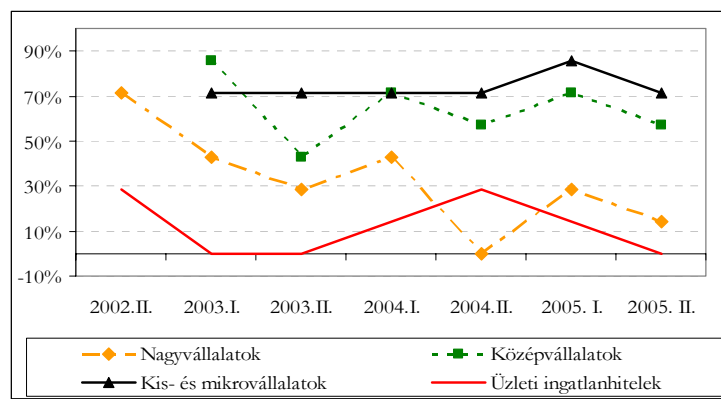
A kérdőív összesített eredménye

1. Vállalati hitelek piaca

A vállalati kérdőív szerkezete nem változott a korábbi félévhez képest. A kérdőívet összesen hét, a vállalati hitelpiac (üzleti ingatlanhitelek nélkül véve) 85%-át, az üzleti ingatlanhitelek piacának 94%-át képviselő bank töltötte ki (14. és 15. ábra)

A megkérdezett hitelezési vezetők általános véleménye szerint 2005 második féléve élenkülést hozott a vállalati hitelezésben. A bankok folytatták a kis- és középvállalati (KKV) szektor felé nyitást, hitelezési hajlandóságuk ezekben a szegmensekben tovább növekedett, és az élenkülő verseny hatására a standardokat és a hitelezési feltételeket is enyhítették. A nagyvállalati hitelek és az üzleti ingatlanhitelek piacát 2005 második félévében a finomhangolások jellemezték, ez utóbbi területen a bankok 2006 első félévére terveznek enyhítéseket a standardokban. A keresletet tekintve a bankok jellemzően pozitív várakozásokat foglalmaztak meg a következő félévre.

1. ábra: A bankok hitelezési hajlandóságának alakulása az egyes szektorokban (magasabb - gyengébb hitelezési hajlandóságot jelző bankok aránya)

1.1. Vállalati hitelek üzleti célú ingatlanhitelek nélkül

(3. melléklet 1-9. kérdése)

Kínálati oldal

Teljes vállalati szektor

Tovább folytatódott a bankok hitelezési hajlandóságának növekedése, bár 2005 első félévéhez képest csökkent a növekedést jelző bankok száma: a 7-ből 3 bank adott pozitív választ a korábbi 6 helyett. A számok mögött továbbra is főképp a KKV szektor felé fordulás áll. A hajlandóság emelkedése a standardok enyhítésében nem tükröződik, azt a bankok egyöntetűen változatlanok ítélték, miközben az előző felmérésben a megkérdezettek 71%-a enyhítést irányzott elő a második félévre. A hitelezési feltételeken a bankok eltérően módosítottak: az adós kötelezettségvállalásokat és a kockázatosabb hiteleken levő prémiumot 1, illetve 2 bank szigorította. Enyhítést a legtöbben (3 bank) a hitelnyújtásért felszámított díjak esetében jeleztek, de a bankok nettó 14%-a a fedezeteknél, a spread-nél és a hitelkeret maximális nagyságánál is pozitívan változtatott a hitelfelvevők szempontjából.

2006 első félévére a teljes vállalati kategóriában 1 bank jelezte a hitelképességi standardok szigorítását, a többi bank nem kívánja azokat változtatni. A hitelezési feltételeknél a legtöbben (3 - 3 bank) a fedezeti követelményeknél és a kockázatosabb ügyleteken levő prémiumnál terveznek változtatást: az előbbinél az enyhítés, az utóbbinál a szigorítás irányába. (16. - 20. ábra).

Nagyvállalatok¹

2005 második félévében mindössze 1 bank hitelezési hajlandósága növekedett, ugyanakkor a standardokon egyik megkérdezett sem változtatott. A hitelezési feltételek ezzel szemben változatosan alakultak: 2 bank a kockázatosabb hiteleken levő prémiumon, 1 pedig az adósok kötelezettségvállalásain szigorított elsősorban iparág-specifikus problémák következtében, miközben 2 bank a verseny hatására enyhített a hitelezésért felszámított díjakon. A hitelképességi standardok már harmadik féléve változatlanok, a hitelezési feltételek terén pedig némi finomhangolás tapasztalható: a bankok más-más feltételeket változtatnak, egységes tendencia továbbra sem rajzolódik ki.

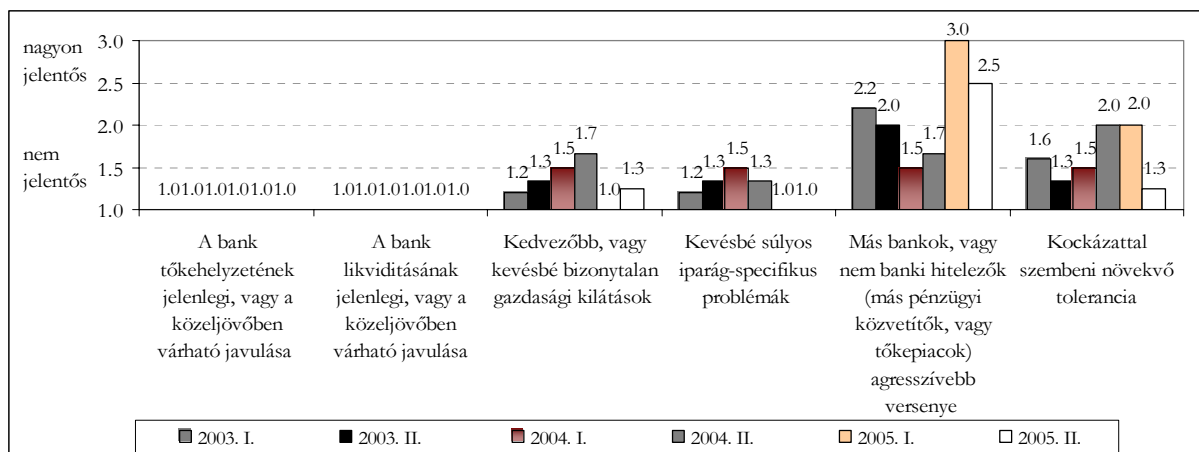
¹ A vállalati kategóriákba történő besorolás továbbra sem egyezik meg a bankok körében, és a banki vezetők az általuk használt kategóriákra adják meg a változások nagyságát, irányát. A kérdőív vállalati méretkategóriáinak tartalma ezért nem egyértelmű, ezt figyelembe kell venni az eredmények értékelésénél.

2006 első félévére inkább szigorodást jeleztek előre a bankok, elsősorban a kockázatosabb hitelek prémiumát kívánják emelni a nagyvállalatoknál.

Közép-, kis- és mikrovállalatok

Mind a középvállalati, mind a kis- és mikrovállalati szektorra vonatkozóan folytatódott a hitelezési hajlandóság – akár jelentős – növekedése. A hajlandóság növekedése 2005 második félévében, a korábbi felmérés előrejelzéseinek megfelelően, már a középvállalatoknál is a hitelképességi standardok enyhítésével párosult (a bankok 29%-a lazított). A kis- és mikrovállalati szegmensben, mint eddig minden felmérés során, a bankok enyhítésről számoltak be: 2005 második félévében 3 bank lazított standardjain. A középvállalatok esetében folytatódott a díjak csökkentése, és az adósok kötelezettségvállalásainak, valamint a kockázati prémiumnak a szigorítása. A kis- és mikrovállalatok hitelezésénél 2005 első félévére 2, a második félévre már 3 bank jelezte a fedezeti követelmények mérséklését, és ebben a szegmensben is csökkentette 2 bank a hiteldíjakat. Nettó szigorítást csak az adós kötelezettségvállalásoknál tapasztalhattunk. Az enyhítések okaként elsősorban az agresszív versenyt jelölték meg a bankok.

**2. ábra: A hitelképességi standardok és a hitelezési feltételek enyhítésének okai a kis- és mikrovállalatok esetében
(1 = nem jelentős; 2 = valamelyest jelentős; 3 = nagyon jelentős)**

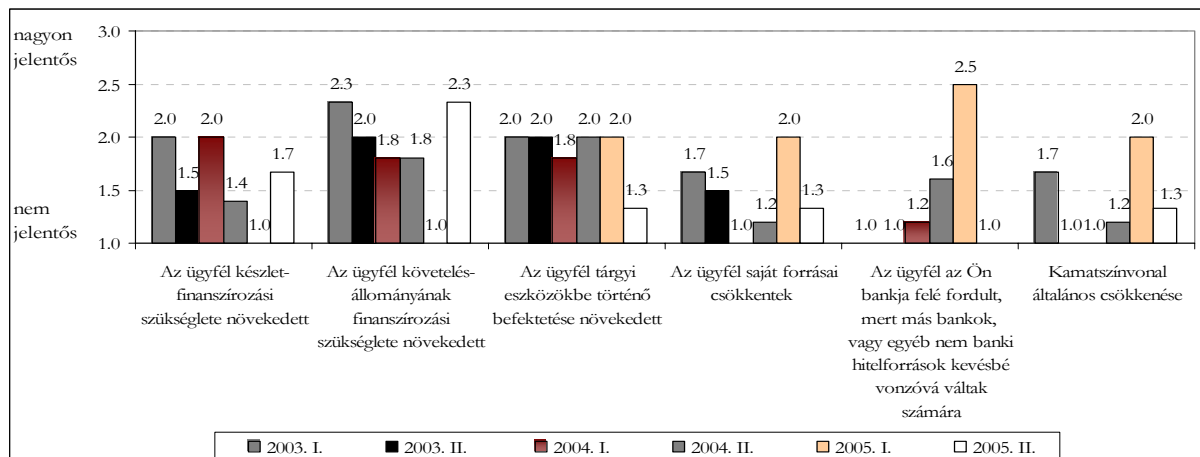

2006 első félévére a középvállalatoknál a bankok nettó 14%-a a hitelképességi standardok szigorodását jelezte, a kis-és mikrovállalatoknál azonban a részt vevők 57%-a az enyhítést folytatja. A hitelezési feltételeknél közel azonosan kívánnak változtatni a bankok a két méretkategóriában: folytatják a fedezeti követelmények lazítását, növelik a maximálisan felvehető hitel nagyságát, ugyanakkor szigorítanak a kockázatosabb hitelek prémiumán és növelik a hitelkeret nyújtásáért felszámított díjakat. A kis- és mikrovállalkozásoknál 2 bank az adós kötelezettségvállalásainak az enyhítését is kilátásba helyezte.

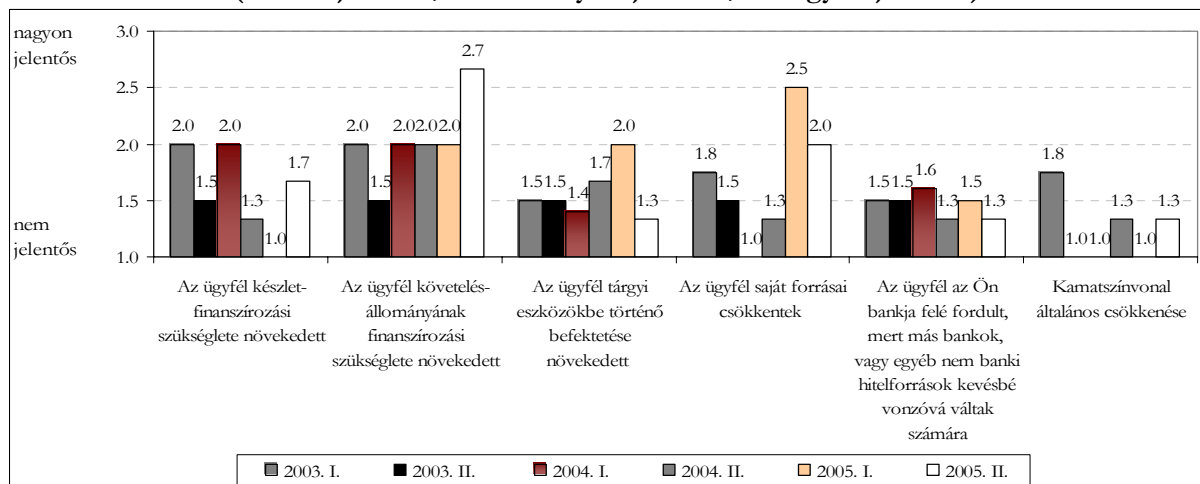
Keresleti oldal

2005 második félévében minden bank legalább az első félévhez hasonló keresletet érzékelt minden vállalati kategóriában. A 7 megkérdezett bankból a nagy és a kis- és mikrovállalkozásoknál 4, a középvállalkozásoknál pedig 3 bank számolt be magasabb keresletről. A hitelkereslet növekedésének okaként a bankok az ügyfelek követelés- és készletfinanszírozásának megemelkedett szükségletét tartották legfontosabbnak, amit elsősorban a költségvetési elszámolási rendszer sajátosságaira és a körbetartozásokra vezettek vissza. A kis- és mikrovállalkozásoknál az előző félévhez hasonlóan a saját források csökkenése is fontos szerepet játszott a kereslet növekedésében.

**3. ábra: A hitelek iránti kereslet emelkedésének okai a középállalatok esetében
(1=nem jelentős, 2=valamelyest jelentős, 3=nagyon jelentős)**

**4. ábra: A hitelek iránti kereslet emelkedésének okai a kis- és mikrovállalatok esetében
(1=nem jelentős, 2=valamelyest jelentős, 3=nagyon jelentős)**

A hitelkeresletre vonatkozó kérdésnél az előző két felméréssel szemben a várt és a tényleges kereslet közötti eltérés nem volt jelentős, közel ugyanannyi bank jelzett növekedést 2005 második félévére, mint amennyi ténylegesen tapasztalta azt az adott időszakban. A következő félévre a bankok több mint fele továbbra is optimista, és a hitelkereslet növekedésére számít. A középállalati szegmensben 6, a kis- és mikrovállalatoknál 4, a nagyvállalatoknál 2 bank vár magasabb keresletet, de a többi bank sem számol a kereslet csökkenésével (21. ábra)

1.2. Üzleti célú ingatlanhitelek

(3. melléklet 10-15. kérdése)

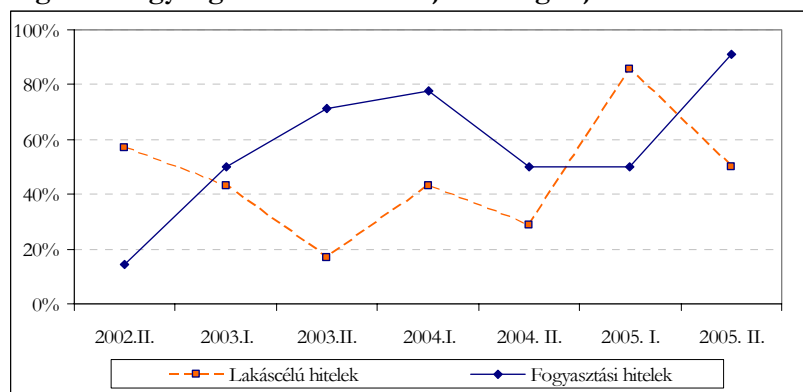
Kínálati oldal

A bankok hitelezési hajlandósága – tekintve, hogy eddig is magas volt - új üzleti célú ingatlanhitelek nyújtására összességében változatlan maradt 2005 második félévében, mindössze 1 bank jelezte hajlandóságának emelkedését, 1 pedig annak csökkenését. A hitelképességi standardok esetében 2 bank - az előző félév szigorítási iránnyal szemben és a korábbi tendenciáknak megfelelően - az enyhítés mellett döntött, melynek okaként a verseny erősödését és az ingatlanbuborék kialakulásának csökkenő valószínűségét nevezték meg. 2006 első hat

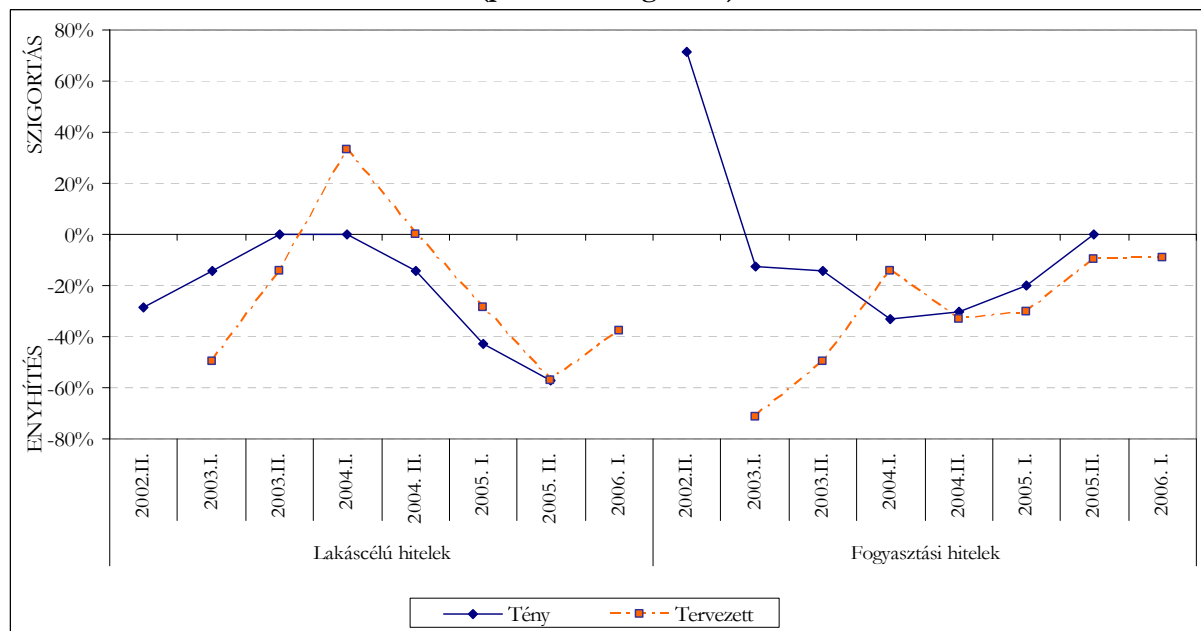
2. Háztartási hitelek piaca

A háztartási hitel szegmensben összesen 12 bankkal folytattuk le az interjút, ezen belül a lakáshitelekkel kapcsolatos kérdésekre 8, a fogyasztási hitelekre vonatkozó részre 11 bank adott választ² (22. és 23. ábra) Megfigyelhető, hogy 2005. második félévében a piac - az előző félév tapasztalataival szemben, és a korábbi tendenciáknak megfelelően -, újra a fogyasztási hitelek felé fordult: ebben a szegmensben a 11-ből 10, a lakáshitelezésben a 8-ból 4 bank jelezte a hitelezési hajlandóságának növekedését. A standardok alakulása nem áll párhuzamban a hitelezési hajlandósággal, hiszen a lakáshiteleknél döntött több bank az enyhítés mellett. A hitelezési feltételek mindkét szegmensben enyhültek, miközben a hitelkereslet növekedését csak a fogyasztási hitelezésben tapasztalták a bankok.

7. ábra: A hitelezési hajlandóság alakulása a lakáshitelek és a fogyasztási hitelek piacán (magasabb - gyengébb hitelezési hajlandóságot jelző bankok aránya)

8. ábra: A hitelképességi standardok alakulása a lakáscélú és a fogyasztási hitelek esetében (pozitív = szigorítás)

² Mivel a jelenlegi interjú-sorozat során az előző félévhez képest eggyel több bank szerepelt a felmérésben - annak érdekében, hogy a válaszok torzítását elkerüljük -, az új szereplő válaszait nem vettük figyelembe azoknál a kérdéseknél, amelyek az előző felmérés előrejelzéseit a jelenlegi válaszokkal hasonlítják össze. A következő félévre vonatkozó előrejelzéseknél és az egyéb, nem összehasonlító jellegű kérdések válaszainál azonban már minden bank válasza szerepel az összesítésben.

2.1. Lakáshitelek

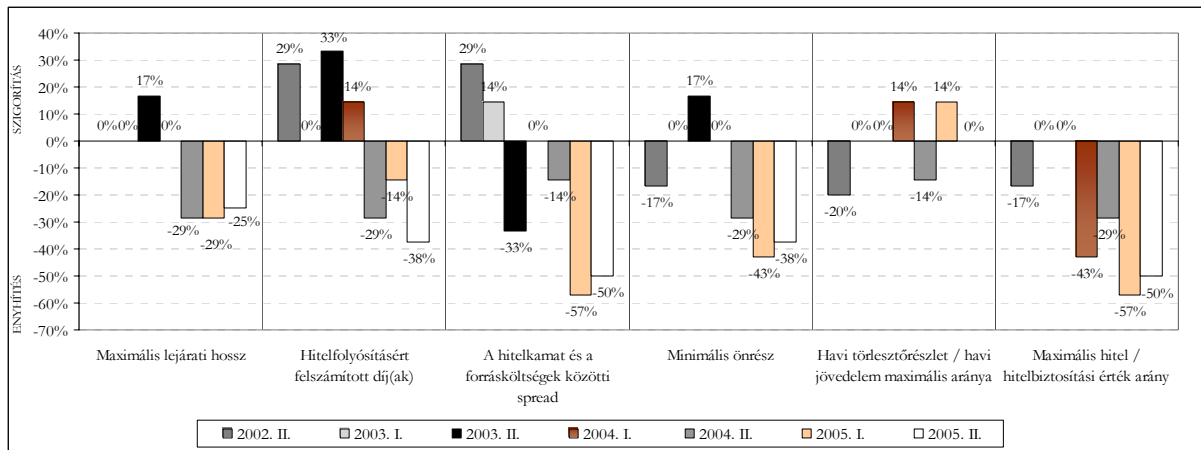
(4. melléklet 1-10. kérdése)

Kínálati oldal

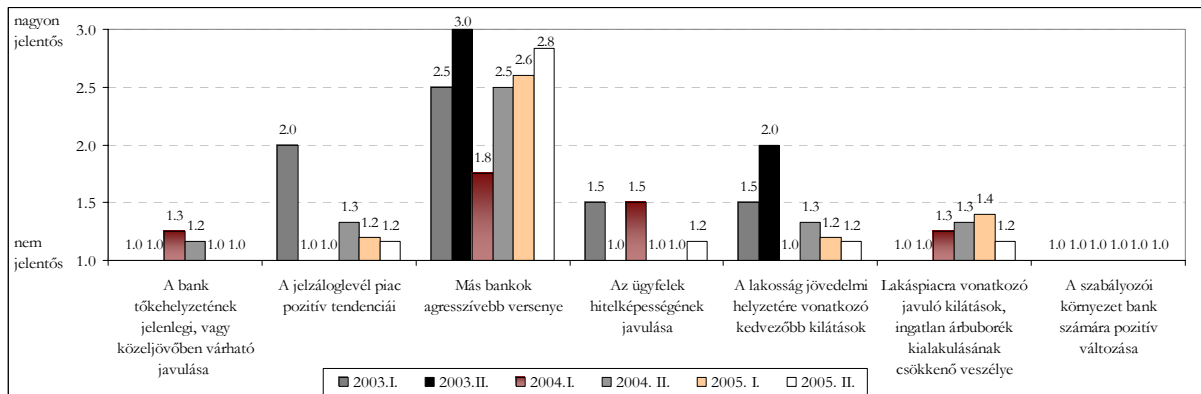
2005 második félévében 4 bank lakáshitelezési hajlandósága növekedett, és ugyanennyi bank számolt be változatlan hajlandóságról, ami jelzi, hogy az előző félévhez képest csökkent azoknak a bankoknak a száma, amelyek még képesek voltak „elszántságukat” tovább növelni. A hitelképességi standardokat az előrejelzésnek megfelelően 4 bank enyhítette, szigorítást nem vezettek be. A hitelezési feltételeket általánosan tovább lazították a bankok: a legtöbben a spread-et csökkentették, és emelték a maximális hitel/hitelbiztosítéki arányt (a válaszadók fele), de a minimálisan elvárt önrészt is 3 bank mérsékelte. Összességében 6 bank ítélte úgy, hogy hitelezési politikája enyhült, amelynek fő okaként mindannyian az egyre agresszívabbá váló versenyt jelölték meg. Mindössze egy-egy bank válaszában szerepelt döntést befolyásoló tényezőként a jelzáloglevél piac pozitív tendenciája, az ügyfelek hitelképességének és a lakáspiac tendenciájának javuló megítélése.

A következő félévre a bankok fele újra a hitelképességi standardok és hitelfolyósítási feltételek enyhítését jelezte előre, és mindössze 1 bank kívánja ezeket kis mértékben szigorítani, azaz a három féléve tartó tendenciák folytatódása várható.

9. ábra: A hitelezési feltételek alakulása a lakáscélú hitelek piacán (a szigorodást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

10. ábra: A hitelképességi standardok és a hitelezési feltételek enyhítésének okai a lakáscélú hitelek esetében (1 = nem jelentős; 2 = valamelyest jelentős; 3 = nagyon jelentős)

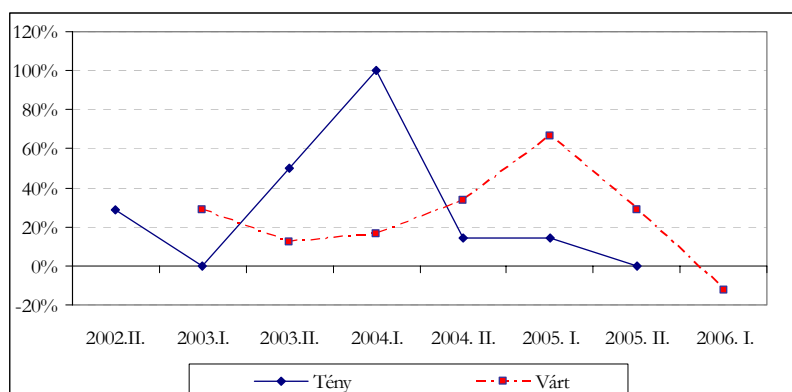
Keresleti oldal

2005 második félévében a hitelkeresletet a megkérdezett bankok összességében az előző félévhez képest változatlanak ítélték, de jelentős szóródás mellett: 3 bank magasabb, 3 bank alacsonyabb, 2 bank változatlan keresletről számolt be (24. ábra). A következő félévre az elmúlt 3 felmérés eredményeivel szemben a bankok nem a kereslet további növekedését, hanem a kereslet változatlanságát (7 bank), illetve csökkenését jelezték előre (1 bank).

Nominális lakásárak

Az előző félévben a bankok 29%-a várt fellendülést a lakásárakban a második félévre. Ezzel szemben a bankok utólagos megítélése szerint a nominális lakásárak nem változtak 2005 első hat hónapjához képest. A következő félévre a várakozások pesszimisták, a megkérdezett bankok 12,5%-a számít lakásár-csökkenésre (7 bank véleménye szerint a lakásárak összességében nem változnak, 1 bank árcsökkenést vár).

11. ábra: A nominális lakásárak alakulása a hitelezési vezetők megítélése szerint (az emelkedést és a csökkenést jelző bankok arányának különbsége)

2.2. Fogyasztási és egyéb hitelek

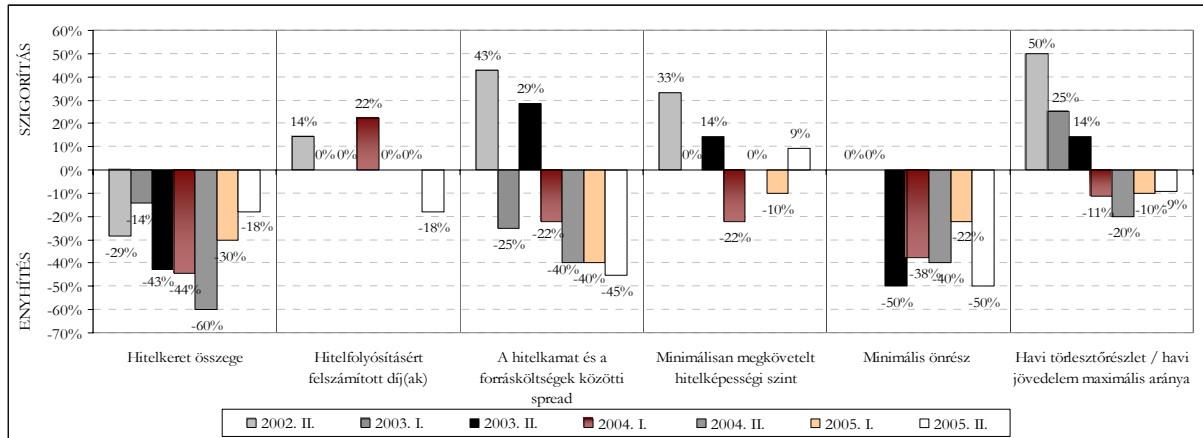
(4. melléklet 11-15. kérdése)

Kínálati oldal

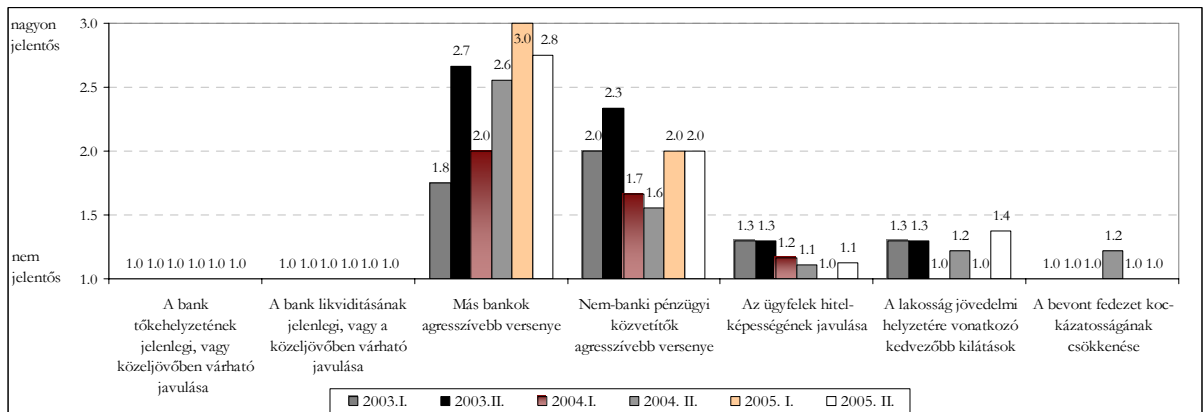
A fogyasztási hitelek esetében a 11 megkérdezett bank közül 10 bank hitelezési hajlandósága növekedett 2005 második félévében, és mindössze egy bank nyilatkozta, hogy hajlandósága magas szinten változatlan maradt. A hitelképességi standardokat összességében változatlanul hagyták, a hitelezési feltételeket azonban, a minimálisan megkövetelt hitelképességi szinttől eltekintve minden ponton enyhítették: a bankok fele csökkentette a minimális önrész nagyságát, nettó 45%-uk mérsékelte a spread-et. A hitelezési politika enyhülésének háttérében a válaszadók továbbra is elsősorban a banki és a nem-banki pénzügyi közvetítőkkel vívott egyre fokozódó versenyt jelölték meg, de 3 bank fontosnak tartotta a döntéseknél, hogy kedvezőbbé váltak a lakosság jövedelmi helyzetére vonatkozó kilátások, 1 bank pedig az ügyfelek hitelképességi szintjének javulását is kiemelte.

A következő félévre 3 bank a standardok további enyhítését, 2 azok szigorítását tervezi.

12. ábra: A hitelezési feltételek alakulása a fogyasztási hitelek piacán (a szigorodást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

13. ábra: A hitelképességi standardok és a hitelezési feltételek enyhítésének okai a fogyasztási hitelek esetében (1 = nem jelentős; 2 = valamelyest jelentős; 3 = nagyon jelentős)

Keresleti oldal

Az előző felmérésnél a bankok összességében optimisták voltak a kereslettel kapcsolatos várakozásaik bemutatásánál: 2005 második félévére a felmérésben részt vevők nettó 40%-a várt előzetesen a fogyasztási hitelek esetében magasabb keresletet. Visszatekintve a kép kevésbé egyértelmű – valószínűleg a versennyel összefüggésben – a bankok továbbra is eltérően ítélték meg a kereslet mértékét: 5 bank erősebb, 3 gyengébb, 2 pedig változatlan keresletet tapasztalt, így a pozitív változást érzékelők nettó aránya 20% volt.

A következő félév keresletének megítélésében a bankok nettó 27%-a újra pozitívan nyilatkozott, és a kereslet növekedését prognosztizálta (24. ábra).

2.3. Pénzügyi vállalkozások által nyújtott fogyasztási hitelek

(5. melléklet)

Jelen interjúsorozat keretében 5 bankot a csoporttag pénzügyi vállalkozások hitelezési tevékenységével kapcsolatban is megkérdeztünk. Mivel korábban ez a téma nem szerepelt rendszeresen a kérdőívben (csak 2005 januárjában készült felmérés), így idősor nem áll rendelkezésünkre, csak a jelenlegi állapotot tudjuk bemutatni.

Kínálati oldal

A hitelezési hajlandóság növekedését 2005 második félévében 2 szereplő jelezte, ők a hitelezési standardokat is enyhítették. Összességében azonban – mivel 2 pénzügyi vállalkozás viszont szigorított – változatlanok maradtak a standardok. A hitelezési feltételek közül a spread-ben és a minimálisan elvárt önrész nagyságában az 5 megkérdezett szereplő közül 4, a hitelfolyósításért felszámított díjaknál és a havi törlesztőrészlet jövedelemhez viszonyított arányánál 2 lazított. Az enyhítések mögött minden pénzügyi vállalkozás a verseny növekedésének befolyásoló szerepét emelte ki első helyen.

2006 első félévére a megkérdezettek 60%-a a hitelezési standardok és hitelfolyósítási feltételek szigorítását tervezi.

Keresleti oldal

Az előző félévhez képest a szereplők 40%-a érzékelt magasabb hitelkeresletet. A következő félévre csak 1 pénzügyi vállalkozás vár 2005 második félévéhez képest nagyobb érdeklődést a fogyasztási hitelek iránt, a többiek változatlan kereslettel számolnak.

3. Aktuális kérdések, tendenciák

A jelenlegi interjúk során aktuálisan a hitelkeresletre ható tényezőket, az árfolyam és kamatváltozások devizahitelezésre gyakorolt hatását, és a portfólió-minőség alakulását vizsgáltuk meg a vállalati és a lakossági szegmensben is. Ezekén kívül a vállalati hitelezésben külön kérdések foglalkoztak a körbetartozásokkal és a határon átnyúló hitelezéssel.

A **hitelkeresletet befolyásoló legfontosabb tényezők** eltérő képet mutatnak a két szegmensben, de különböző elemeket emeltek ki a bankok a vállalati mérettől függően is. Míg a lakossági hiteltermékek értékesítésénél a bankok szerint a termékek árazása a döntő, de a marketing és a reklám is jelentős befolyásolt gyakorol a hiteldöntéseknél, a vállalatok esetében a kamatok mellett a fedezetek mértékével (vagy éppen a fedezetlen hitelezéssel) tudnak versenyezni leginkább. A különböző tényezők fontossága a vállalat méretétől is nagymértékben függ: miközben a kisebb vállalatok esetében a fedezeti kérdések és az önrész nagysága (a fedezetek és a saját források hiánya miatt) befolyásolja legnagyobb mértékben a döntést, addig a nagyvállalatoknak az árazás mellett a bankok rugalmassága, a termékek testre-szabottsága a legfontosabb. (25. és 26. ábra)

A **devizahitelezés** kapcsán a korábbi tendenciák folytatódnak, vagyis az új folyósítású hiteleken belül dominálnak a devizahitelek, azon belül is jellemzően a svájci frank hitelek. A devizahitelek iránti keresletre az elmúlt időszakban tapasztalt árfolyammozgás és külföldi kamatemelések sem gyakoroltak hatást. A vállalati piacon mindössze néhány bank számolt be arról, hogy a nagy- és középvállalatok elkezdtek pozícióikat legalább részlegesen fedezni, és egyetlen bank jelezte, hogy a kockázat miatt gondolkodik a standardok szigorításán. A lakossági hitelezésben sem érződött a kereslet csökkenése az árfolyammozgás hatására (mivel annak mértéke nem volt jelentős), a kamatemelést pedig a verseny hatására év végéig a megkérdezett bankok jellemzően nem terhelték át az ügyfelekre.

A **portfólió** jelenlegi **minőségét** a bankok pozitívan ítélik meg mind a vállalati, mind a háztartási szegmensben. Romlást, véleményük szerint, a vállalati hitelezésnél a kis- és mikrovállalatok felé nyitás jelenthet, melyhez egyre nagyobb mértékben kapcsolódik a fedezetlen hitelezés. A lakossági hitelezésben a portfólió jövőbeni alakulásának megítélése már kevésbé egységes. A bankok egy része a portfólió öregedése, a túlzott lakossági eladósodottság, a devizahitelekhez kapcsolódó addicionális kockázatok, a gyengülő standardok és a hitelezési csalások, visszaélések hatására a portfólió romlását vetíti előre. Más bankok ezzel ellentétben a pozitív várakozások és az egyre finomabb hitelbírálati és behajtási folyamatok eredményeképpen javuló, vagy a jelenlegihez hasonló portfólióminőséget várnak.

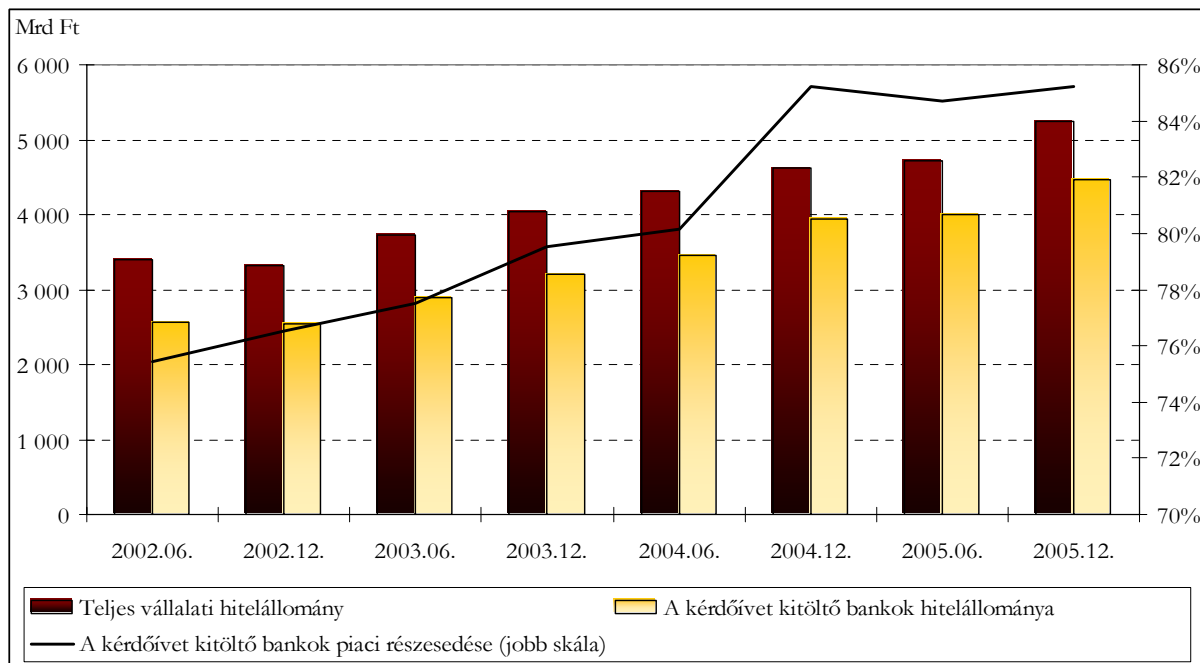
A **körbetartozások** érintettjeinél a bankok továbbra is jellemzően az építőipari cégeket és a kapcsolódó beszállítókat jelölték meg. Tényleges hitelezési veszteséget a körbetartozások következtében a bankok nem éreztek, sőt, egyes bankok üdvözölték a faktoring-állomány növekedését, és az ezzel járó bevétel-növekedést.

A **határon átnyúló tevékenységekre** vonatkozó kérdésnél a bankok elsősorban a projektfinanszírozást emelték ki, az egyéb típusú kockázatvállalás jellemzően a banksoport adott országban levő leányvállalatának a feladata. Hasonló választ kaptunk az anyabankok magyarországi kockázatvállalását illetően, mely előfordulhat, de nem jellemző, mivel a helyi leánybank felelős a hazai finanszírozásért.

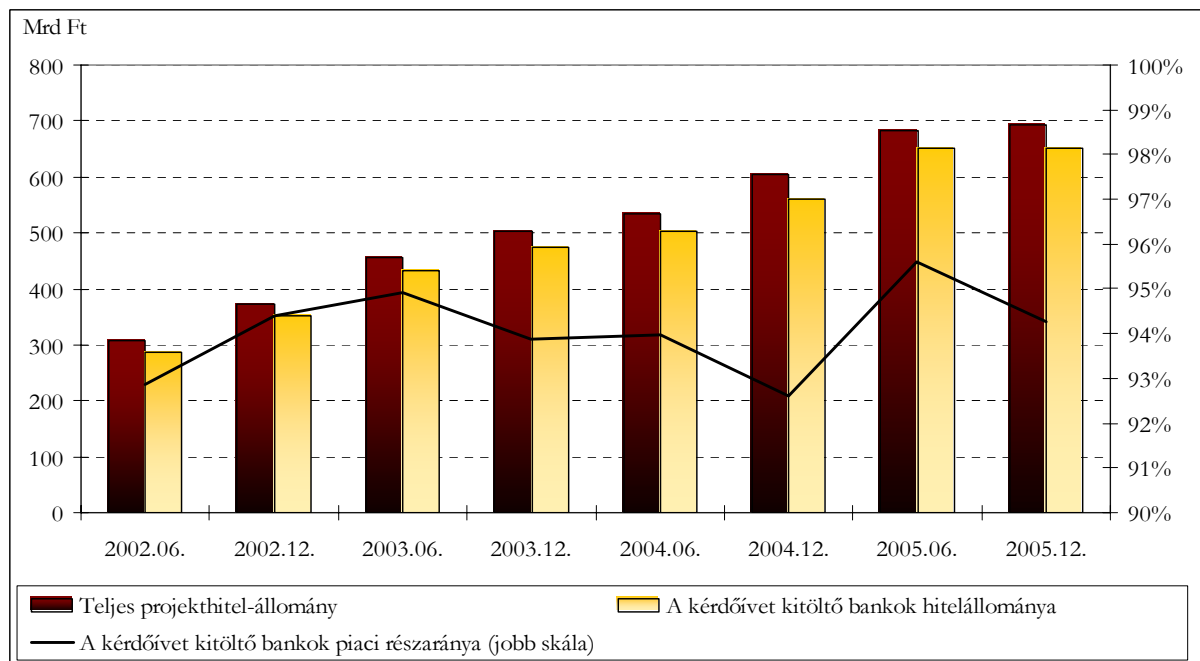
A HITELÁLLOMÁNY ALAKULÁSÁT ÉS A KÉRDŐÍVRE ADOTT VÁLASZOKAT BEMUTATÓ ÁBRÁK

Vállalati szegmens

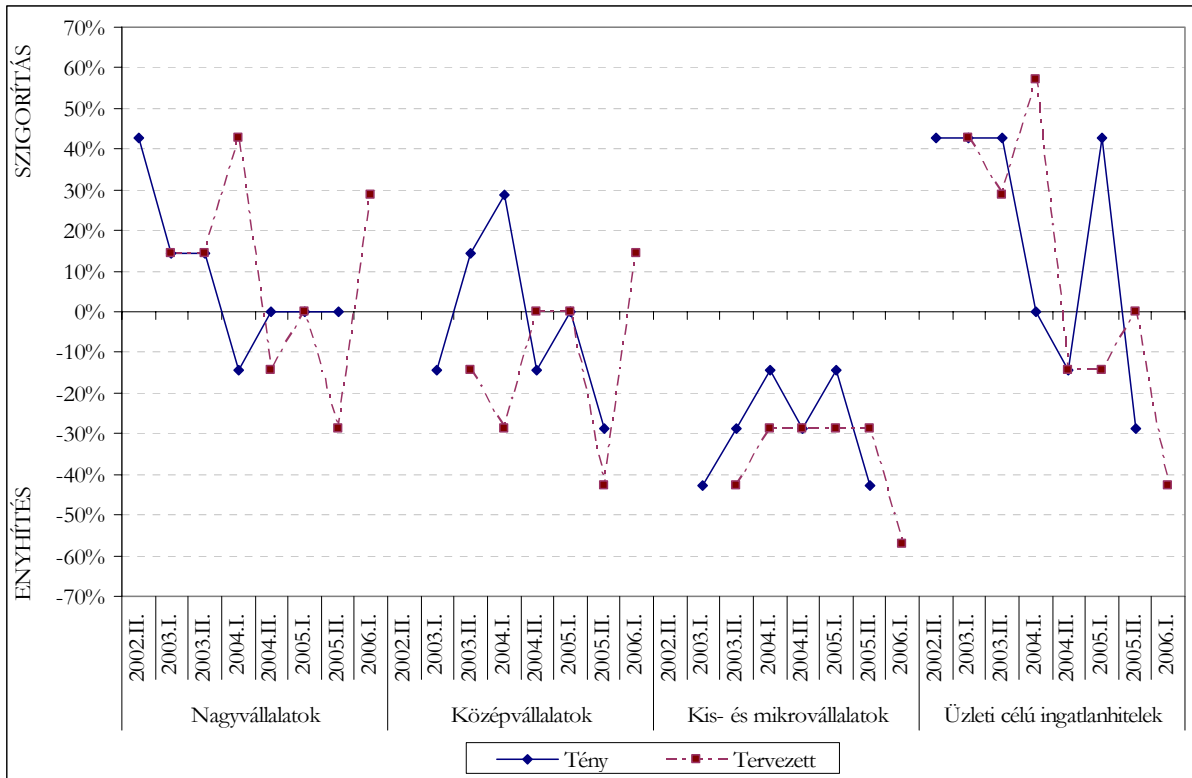
14. ábra: A teljes vállalati hitelállomány alakulása és a vállalati kérdőívet kitöltő bankok részesedése (üzleti célú ingatlanhitelek nélkül)

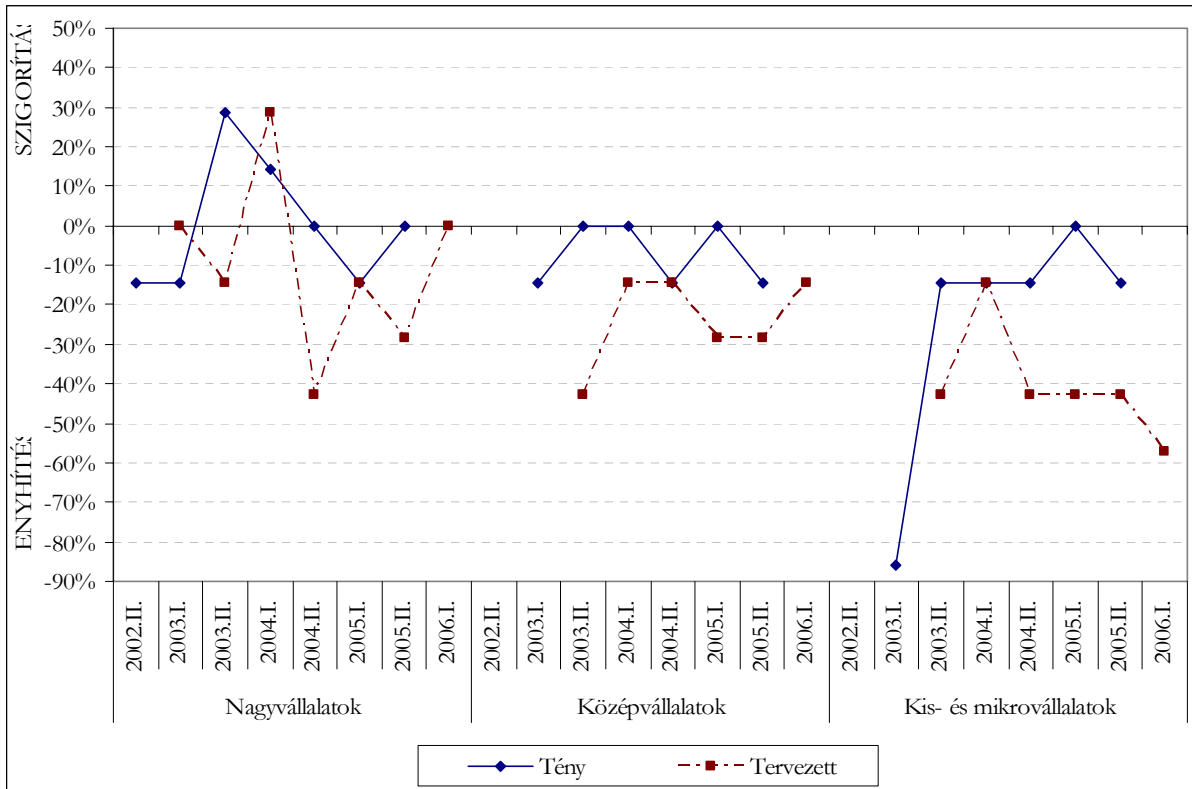
15. ábra: Az üzleti célú projekthitelek állományának alakulása és a kérdőívet kitöltő bankok részesedése a teljes projekthitel állományból

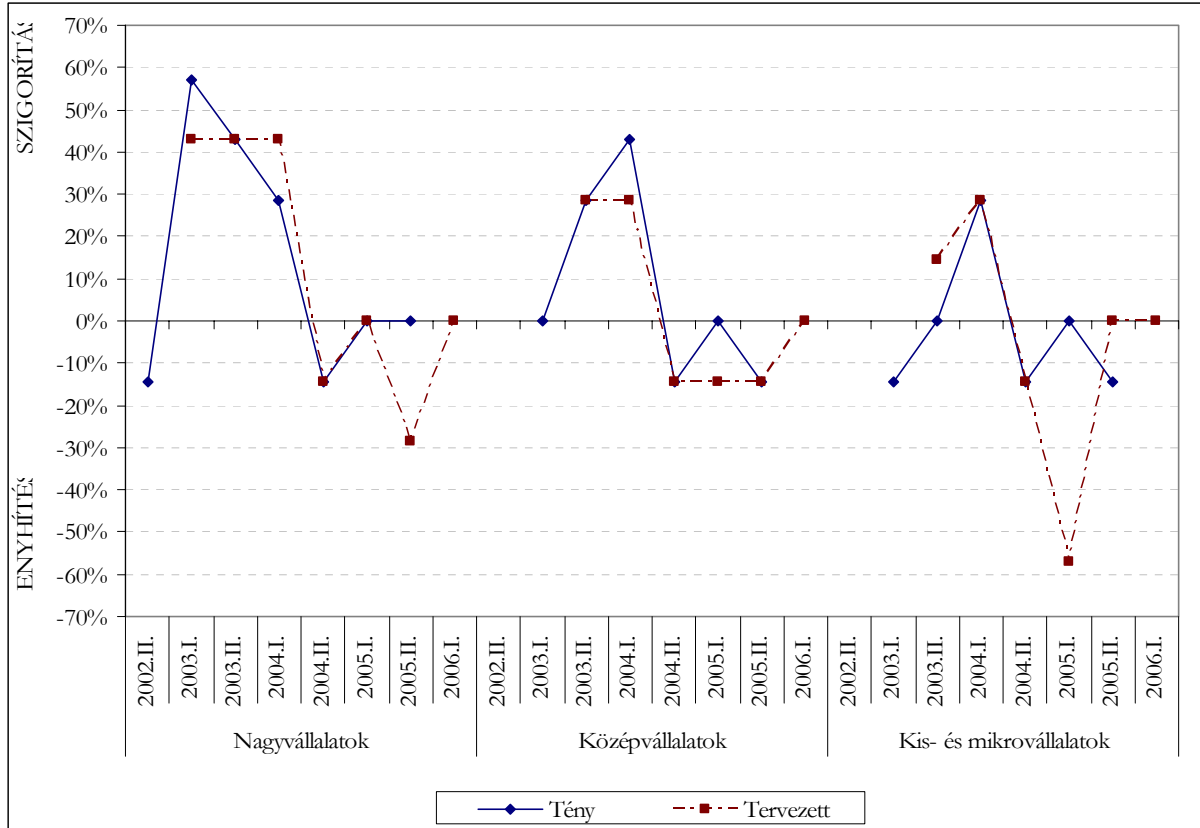
16. ábra: A hitelképességi standardok alakulása az egyes vállalati kategóriákban és az üzleti célú ingatlanhitelek terén
(a szigorítást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

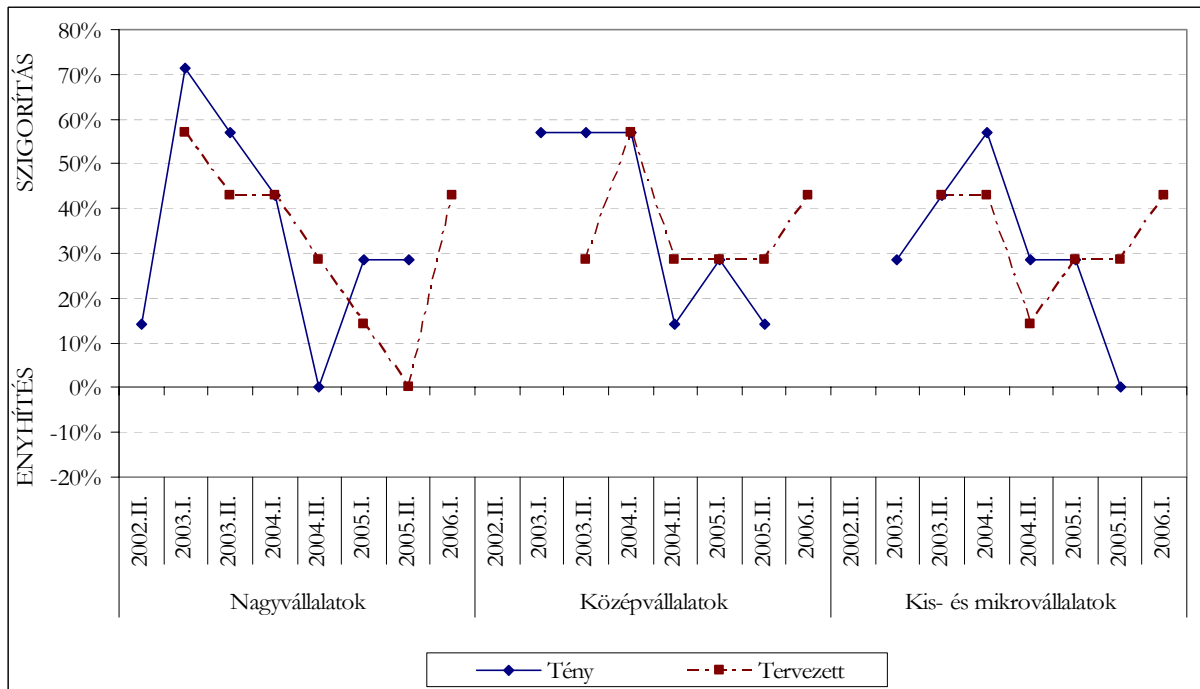
17. ábra: A hitel/hitelkeret maximális nagyságának alakulása az egyes vállalati kategóriákban
(a szigorítást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

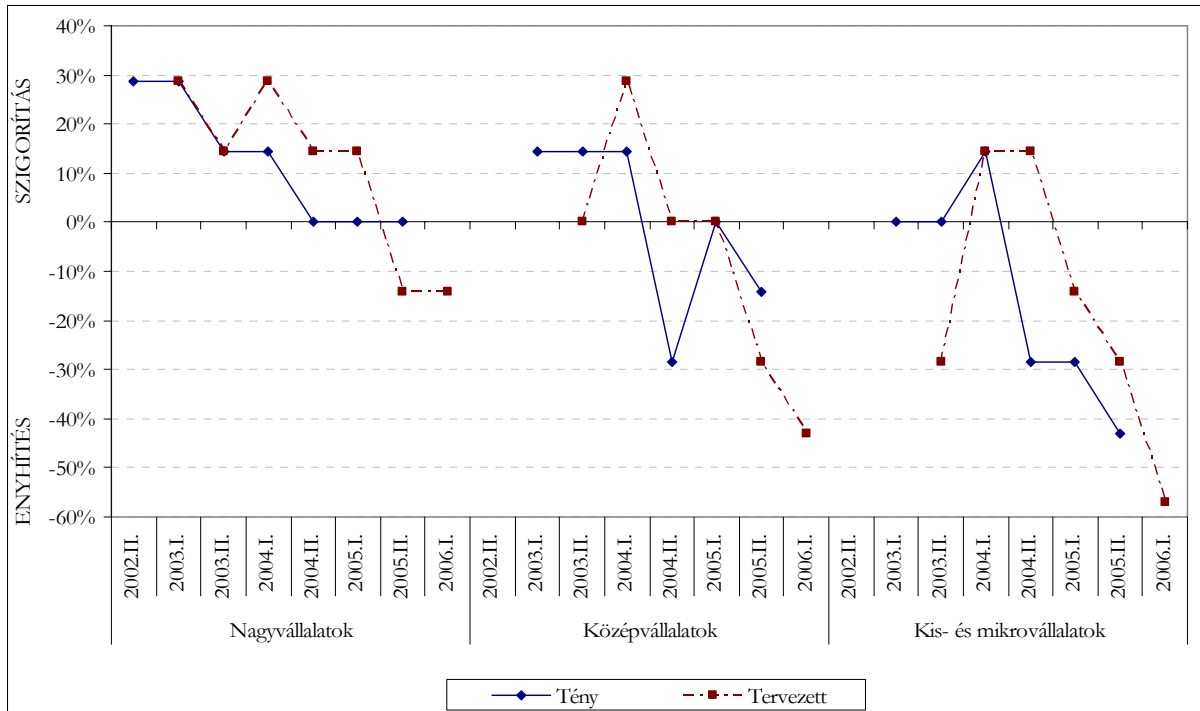
18. ábra: A hitelkamat és a forrásköltségek közötti spread alakulása az egyes vállalati kategóriákban (a szigorítást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

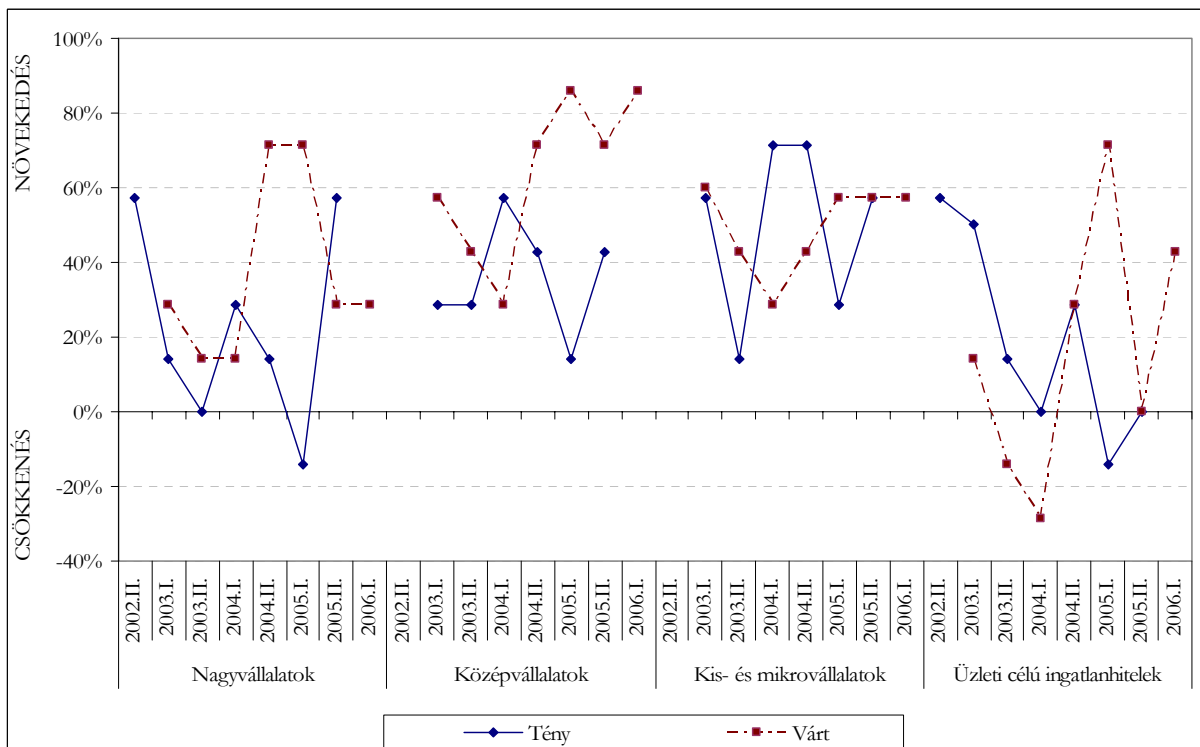
19. ábra: A kockázatosabb hiteleken lévő prémium alakulása az egyes vállalati szektorokban (a szigorítást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

20. ábra: A fedezeti követelmények alakulása az egyes vállalati szektorokban
(a szigorítást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

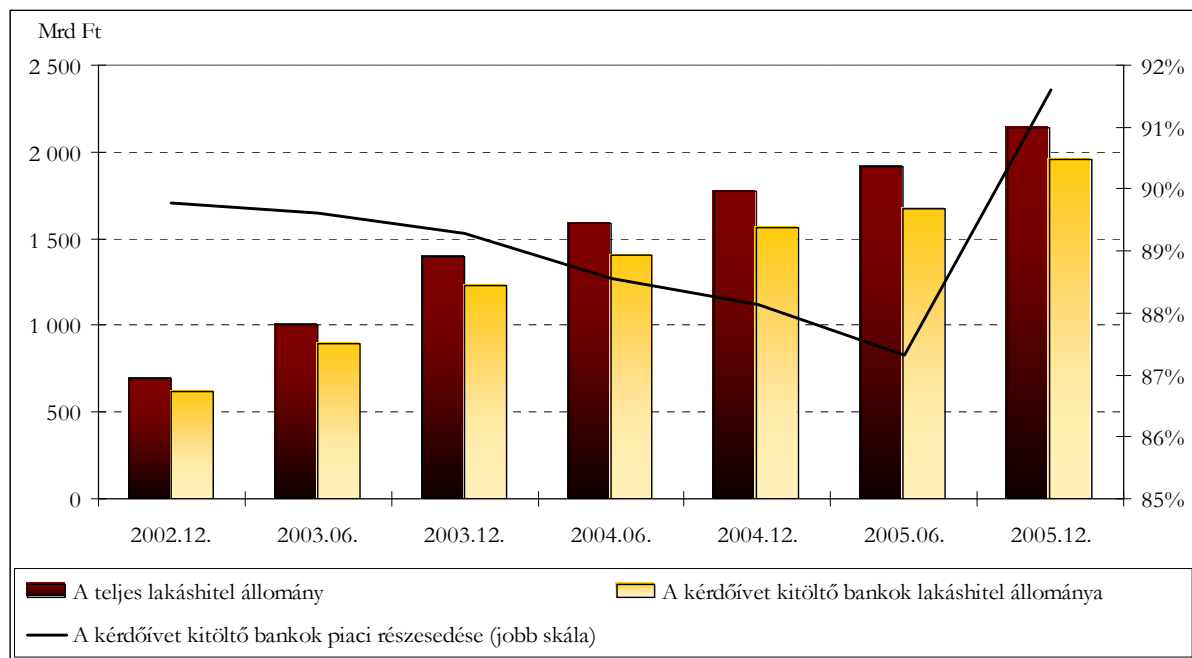

21. ábra: A hitelkereslet alakulása az egyes vállalati szektorokban és az üzleti célú ingatlanhitelek piacán
(a növekedést és a csökkenést jelző bankok arányának különbsége)

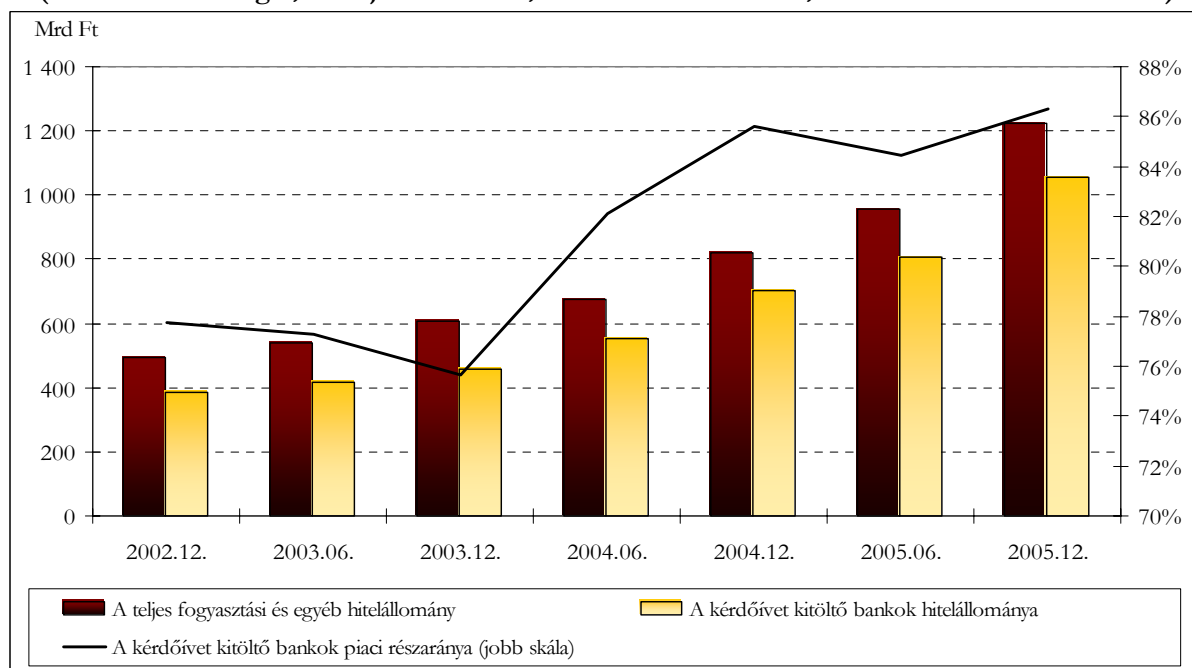
Lakossági szegmens

22. ábra: A lakáscélú hitelállomány alakulása és a kérdőívet kitöltő bankok piaci részesedése (2002 decemberétől 7 bank, 2005 decemberében 8 bank)

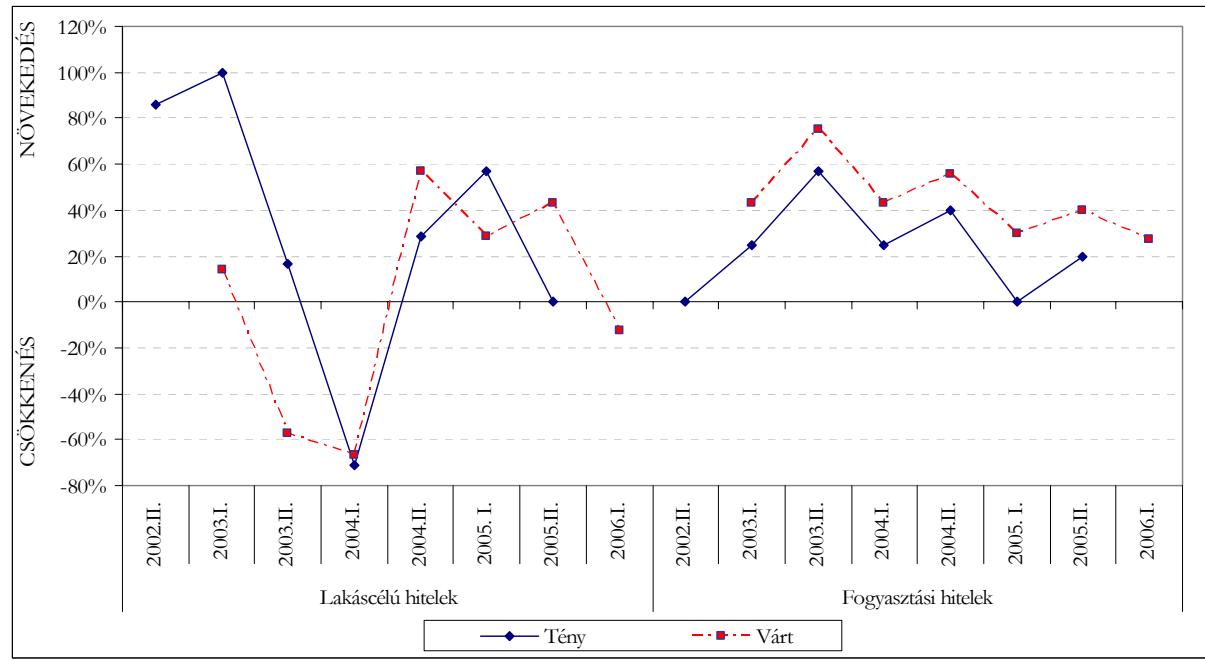
Megjegyzés: a vizsgált félévek során változott a megkérdezett bankok száma és köre (pl. fúzió hatására). A felmérés kezdete óta 7 bankkal folytattuk le az interjút, a jelenlegi felmérésben pedig 8-ra emelkedett a megkérdezett bankok száma.

23. ábra: A fogyasztási hitelek állománya és a kérdőívet kitöltő bankok piaci részesedése (2003 decemberéig 8, 2004 júniusában 9, 2004 decemberétől 10, 2005 decemberében 11 bank)

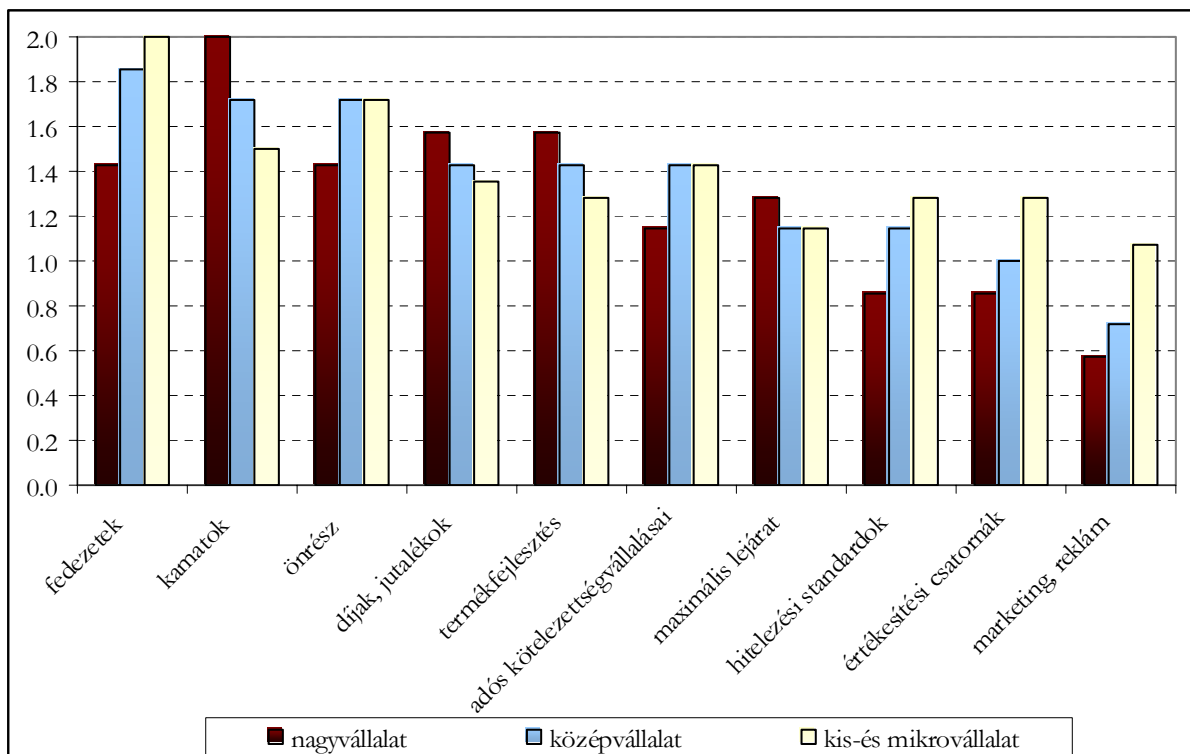
Megjegyzés: a vizsgált félévek során változott a megkérdezett bankok száma. A felmérés kezdetén 7 bankkal folytattuk le az interjút, 2004 második félévében 9 bankok hívtunk meg a kérdőív kitöltésére, 2005-től 10-re, a jelenlegi felmérésben pedig 11-re emelkedett a megkérdezett bankok száma.

24. ábra: A hitelkereslet alakulása a lakáscélú és a fogyasztási hitelek piacán
(a növekedést és a csökkenést jelző bankok arányának különbsége)

Aktuális kérdések

25. ábra: A hitelkeresletet befolyásoló tényezők a vállalati szektorban
(2-jelentős mértékben befolyásolja, 1-kis mértékben befolyásolja, 0-egyáltalán nem befolyásolja)

26. ábra: A hitelkeresletet befolyásoló tényezők a lakossági szegmensben
(2-jelentős mértékben befolyásolja, 1-kis mértékben befolyásolja, 0-egyáltalán nem befolyásolja)

